

Boken om Gunnar Lihr

Recension av Rita Neittamo

Carl-Fredrik Geust: Gunnar Lihr – en finländsk flygaregend – suomalainen lentäjäleenda. Fontana Media, Borgå 2012.

Det är inte ofta Släktforskaren kan komma med lika aktuella recensioner som i detta nummer. Carl-Fredrik Geusts bok Gunnar Lihr – en finländsk flygaregend – suomalainen lentäjäleenda utkommer till bokmässan i Helsingfors i slutet av oktober. Där kommer författaren även att intervjuas både på svenska och finska om sin nyutkomna bok.

Släktforskarna fick stifta bekantskap med Gunnar Lihr redan på våren då Carl-Fredrik Geust höll ett föredrag om flygaregnden på månadmötet i mars. Föredraget inspirerade att läsa mer om Gunnar Lihr.

Boken om Gunnar Lihrs fantastiska levnadsöde är indelad i tre avsnitt. I det första beskrivs Gunnar Lihrs uppväxt som sjunde barn till smedmästaren Berndt Lihr. Gunnar hade sedan barn en stark hantverkartradition och ett tekniskt intresse att bråsa på.

Gunnar Lihr, som var det inhemska Aero-flygbolagets första trafikflygare, inledde sin karriär vid Finlands luftstridskrafter, där han fick både flygmekaniker- och flygförarutbildning. Vid Aero fick han snart ett legendariskt rykte om sig som en trygg och säker flygförare. Gunnar Lihr var en av de första som tilldelades hederstiteln flygkapten.

I kapitlet Flygaren och specialläkaren beskrivs Gunnar Lihrs giftermål med ålandsbördiga Zaida Eriksson. Paret vidges sommaren 1934 och flyttade in i trävillan på Drumsö som han själv hade byggt.

Det första kapitlet behandlar förutom Gunnar Lihrs flygarkarriär även utvecklingen av Aero O/Y:s verksamhet. Flyget var ett nytt samfärdsmedel som ännu var få förunnat. Utöver de reguljära rutterna flögs nöjesflygningar och pressflygningar för att göra flyget mera känt. Att flyga var riskfyllt och inte sällan hände det att planen måste nödlända och någonting repareras förrän man kunde fortsätta färden.

Bokens centrala avsnitt utgörs av en detaljerad och kritisk genomgång av den finländska Spetsbergenexpeditionen 1928 där Gunnar Lihr deltog i efterspaningarna efter den italienska generalen Umberto Nobiles polarexpedition.

Om dessa händelser har skrivits mycket men trots det har lite uppmärksamhet fästs vid att Spetsbergenexpeditionen var en militär operation och Finlands flygvapens första internationella insats.

De sista kapitlen i boken beskriver den tragiska nödländningen i december 1937 i snöyra med postflygplanet Östergötland norr om Stockholm. De förolyckade var flygkaptenen och flygmästaren Gunnar Lihr, Aeros första trafikflygare, som flugit en total sträcka på nästan en miljon kilometer och den skicklige radiotelegrafisten Evald Hartikainen, som tjänstgjorde vid Aero från början av 1937.

Att författaren gjort ett grundligt förarbete med boken syns i källförteckningen. Förutom besök i arkiv och museer har han läst otaliga artiklar som ingått i tidningar, tidskrifter, monografier och antologier. Författaren har också intervjuat ett stort antal personer bl.a. Gunnar Lihrs son Olof Lihr.

Den svensk- och finskspråkiga delen är tydligt avskilda från varandra vilket underlättar läsandet. Texten är lättläst och flytande med undantag av de många och långa citaten som ställvis känns betungande.

Boken kan dock varmt rekommenderas till alla som är intresserade av finländsk flyghistoria.